

det hele System, om Folkethinget blev luftet lidt og kom til at brede sig noget længere ude i Befolkningen end sædvanligt. De sidste Erfaringer love ganske godt i den Henseende, thi naattet det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holfstein) hinger Subellange paa sine faldne Meningsfællers Grave, vil han dog vistnok erkende, at det har adskillig Indflydelse paa Thinget og dets Sammenfætning, naar det kommer i frist Luft, og skulde det blive Følgen af, at Dagsordenen bliver vedtagen, tror jeg det kunde være ganske nyttigt. Jeg tror hermed at have berørt de væsentligste af de Punkter, som det ærede Medlem fremkom med i sine Betragtninger. Jeg skal endnu kun tilføie, at jeg forstaar ikke, hvad det ærede Medlem mener med, at Indholdet af et Forslag ikke kan være Motiv til at forkaste det. Jeg skulde dog tro, at man ikke kan have noget stærkere Motiv til at forkaste et Lovforslag, end at det har et meget slet Indhold. Det ærede Medlem vedkjender sig vistnok, at det foreliggende Forslag er grundlovsstridigt, at det er uforeneligt med den grundlovmæssige Bevilingsret, saa vidt jeg forstod ham, men naar han selv erkender, at Lovforslagets Indhold er saa slet som vel muligt, og at det er grundlovsstridigt, skulde jeg dog tro, at her er det stærkeste Motiv, man kan have til at forkaste en Sag. Jeg ser ikke, hvorledes det ærede Medlem nogensinde skal kunne komme til at forkaste Noget, naar han ikke skulde kunne forkaste et Forslag af den Grund, at det har et slet Indhold. Selve Motiverne skulle heller ikke være Motiv til Forkastelse. Ja, det forekommer mig dog, at naar Ministeriet i Motiverne til den foreliggende Udfærdigelse henviser til Grundlovens § 25, siger, at det er en Forelæggelse, der sker herved, saa er det Grund nok for Thinget til at sige, at det ikke vil have at gjøre dermed. Naar saa lidt som Folkethinget, hvad jeg tidligere har gjort opmærksom paa, i 1886 krænkede det private Initiativ ved at gjentage en Forkastelse, lige saa lidt vil det gjøre det nu. Jeg maa i alt Fald afvente, hvad det ærede Medlem kan anføre for at gjøre det indlysende, at der i 1886 ikke stede nogen Skade for det private Initiativ, medens det nu skulde være aldeles ødelæggende for det private Initiativ, om vi gjorde, hvad det ærede Medlem dengang anbefalede os. Paa dette fremrykkede Tidspunkt skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger og anbefale, at man stemmer for den foreslaaede Dagsorden ifølge den eneste rigtige Forudsætning, at hvad der foreligger os her, er Provisoriet i dets krasseste og voldsomste Udtryk. Jeg tror, at den Afstemning, der

falder herom, ikke alene vil være nyttig overfor Regjeringen og Thinget selv, men ogsaa vil have stor Interesse overfor Landet. Nu har Landet i nogle Maaneder hørt, hvorledes et Flertal her vel vil forhandle, men dog fortsatte Kampen udholdende, føre Angrebskrig med Forhandling, gjøre stærkt Front og alle disse Trommestø, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds er saa stærk i. Det kan være nyttigt, at man netop nu efter Thingets fornyede Sammenfætning faaer at vide, hvilken Mening og Alvor der er i alt dette, om Thinget vil benytte den første Leilighed til gjennem en Protest at udtrykke det, som vi have levet paa under Valgbevægelsen, eller om det vil gaa udenom. Derfor anbefaler jeg, at man vedtager den foreslaaede Dagsorden.

P. Solm: Jeg ønsker kun ganske kort at udtale, at mine Meningsfællere og jeg ikke ønske at stemme over den foreslaaede Dagsorden, men at vi ville afholde os fra at stemme, naar den kommer til Afstemning. Vi agte ikke at inblade os paa en Definition af de Motiver, som foranledige en Del af Oppositionen til at stemme imod Dagsordenen og en anden Del til at stemme for den; men naar Lovforslaget endelig foreligger til Vedtagelse eller Forkastelse, eller naar der skal stemmes over dets Obergang til 2den Behandling, agte vi at stemme imod Obergangen. Vi gjøre det, fordi vi ligesom den sidste ærede Taler have den Mening, at det er Regjeringens Sag at føre os ind paa lovlig Grund, som det er den, der har ført os uden for Lovligheden, og vi nære den bestemte Tro, at for hver Gang Folkethinget, som jeg udtalte i Jørgaars, kommer ud mellem Befolkningen og faaer Leilighed til at faae den i Tale om vore politiske og økonomiske Forhold, desto bedre vil det lykkes at brede Anstuelserne om, hvorledes de politiske og økonomiske Forhold bør udvikles, desto stærkere og kraftigere vil Modstanden blive mod det System, som Regjeringen og dens Venner have indført. Vi ville gjerne være med til at forhandle om, hvorledes vi skulle komme til gode sociale Reforme, men vi nære intet Haab om, at saadanne Reforme i alvorlig Betydning ville kunne gennemføres under dette System, under denne Regjering. Vi tro, at før der lægges et stærkt Tryk paa Regjeringen igjennem den radikale Strømning, vil Intet kunne udrettes. Derfor have vi heller ikke Noget imod, at gaa til Valg og ønske ikke i nogen Henseende at stille os lempeligt overfor Ministeriets provisoriske Love eller at gjøre Nogetsomhelst,